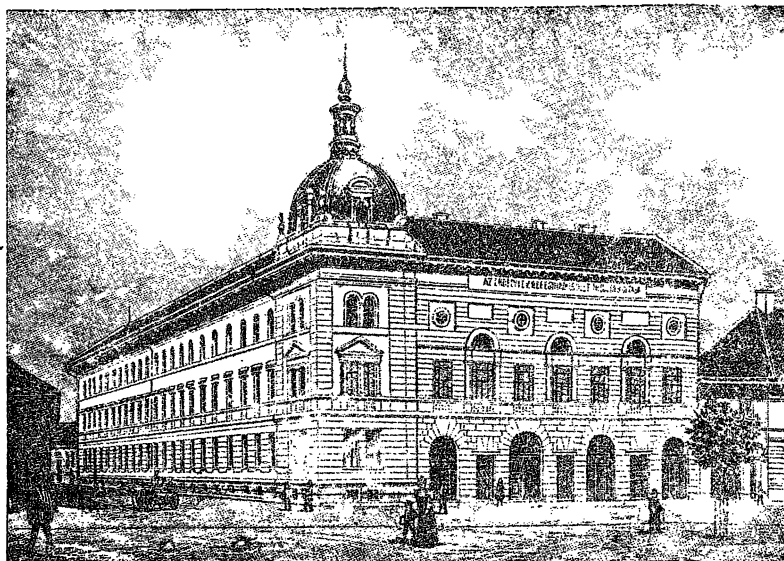

AZ ERDÉLYI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
THEOLOGIAI FAKULTÁSÁNAK
ÉRTESITŐJE

AZ 1924–25. TANÉVRŐL.

SZERKESZTETTE:

Dr. TAVASZY SÁNDOR
A THEOL. FAKULTÁS IGAZGATÓJA.

A REF THEOL. FAKULTÁS KIADVÁNYA.

CLUJ—KOLOZSVÁR
MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINT. R.-T.
1925.

Az intézet állapota.

A) Szellemi állapot.

a) Hatóságok, tanárok.

1. Az intézet tanulmányi felügyelője *Nagy Károly* az erdélyi ref. egyházkerület püspöke.

2. Az intézet előjáróságának tagjai az 1923—27. évi ciklusra választva az 1922. július 15—17-iki egyházkerületi közgyűlés által Főgondnok Ugron István, gondnok dr. Grandpierre Emil. Világi tagok: Dr. Filep Gyula, dr. Kovács András, Kovács Dezső. Lelkeszi tagok: Vásárhelyi Boldizsár, Vásárhelyi János, Sófalvy Károly, dr. Gönczy Lajos, Hegyi András. Tanártagok Dr. Tavaszy Sándor, dr. Imre Lajos, dr. Kecskeméthy István, dr. Makkai Sándor.

3. Az intézet tisztviselői az 1924. jul. 1-től 1928 jun. 30-ig terjedő ciklusra Dr. Tavaszy Sándor igazgató, dr. Imre Lajos gazdasági felügyelő, könyvtáros ugyancsak dr. Tavaszy Sándor. Ig. tanács ezeket a választásokat 4153. I.—1924. szám alatt hagyta jóvá. Internátus-konviktusi felügyelővé előjáróságunk 1924. november hó 5-én dr. Imre Lajost választotta meg, amely választást ig.-tanács 9207 sz. alatt kelt leiratával hagyott jóvá.

4. Az intézet egyházkerületi képviselője: Dr. Kecskeméthy István.

5. Tanári kar

1. *Dr. J. A. Cramer*, az utrecht-i egyetem professzora, tiszteletbeli tanár; megválasztatott az 1921 jul. 2-iki ker. közgyűlés által, mint erdélyi református egyházunk kiváló barátja és pártfogója s az őskereszténység történelmének elsőrangú szaktudósa.

2. *Dr. Tavaszy Sándor* igazgató, a keresztyénség történetének nyilv. rendes tanára, könyvtáros, egyházkerületi képviselő.

selő, egyházmegyei tanácsos, presbiter, az egyházker. belmissziói-, parochiális könyvtár-bizottságának, az „Erdélyi Irodalmi Társaság“-nak, a „Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság“-nak rendes tagja, a „Református Szemle“ felelős-, „Az Út“ társ-, „Minerva Könyvtár“ egyik szerkesztője, „Erdélyi Irodalmi Szemle“ „Pásztortűz“ munkatársa. Szolgálati éveinek száma 5; intézetünknel működik 1920 június 1 óta.

3. *Dr. Kecskeméthy István* a keleti nyelvek és ó-szövetségi tudományok nyilván. rendes tanára, egyházkerületi képviselő, az „Evangéliumi Munkások Erdélyi Szövetségé“-nek elnöke, presbiter; szolgálati éveinek száma 30. Intézetünknel működik 1895 szept. 1 óta.

4. *Dr. Makkai Sándor* a vallásbölcsezet és keresztyén hittan nyilván. rendes tanára, egyházkerületi főjegyző-püspök helyettes, a kolozsvári ref. kollegium eljárárságának, a Szeretetház kebli tanácsának tagja, egyházmegyei tanácsos, presbiter, az egyházker. nyugdíj-bizottság, a kerületi belmissziói bizottság, liturgiai, énekügyi és parochiális könyvtár-bizottság tagja, az „Erdélyi Irodalmi Társaság“-nak és a „Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság“-nak rendes tagja, az „Út“ felelős szerkesztője. Szolgálati éveinek száma 8, intézetünknel működik 1918 szept. 1 óta.

5. *Dr. Imre Lajos*, a gyakorlati theologia nyilván. rendes tanára, gazdasági-, internátus-konviktusi felügyelő, előlj. jegyző, egyházmegyei belmissziói előadó, az egyházker. tanügyi biz. tagja, az egyházkerületi belmissziói bizottság előadója, „Az Út“ társ-, az „Ifju Erdély“ főszerkesztője. Szolgálati éveinek száma 4, intézetünknel működik 1921 szept. 1 óta.

6. *Dr. Gönczy Lajos* dési ref. lelkész, theol. magántanár, a filozófiai-pedagógiai tanszék helyettes tanára, az „Egyházi Közélet“ szerkesztője. Intézetünknel működik 1923 febr. 1 óta.

7. *Dr. Mátyás Ernő* székelyföldvári ref. lelkész, theologiai magántanár, az újszövetségi tanszék helyettes tanára. Intézetünknel működik 1924 febr. 1 óta.

8. *Dr. Filep Gyula* egyet. magántanár, volt vármegyei főorvos, intézeti orvos, a közegészségtan és orvosi ismeretek tanára. Szolgálati éveinek száma 23, intézetünknel működik 1902 óta.

9. *Nagy Gerő*, az egyházi ének és zene rendes tanára. Intézetünknel működik 1922 április 1 óta.

10. *Dr. Grandpierre Emil* jogi ismeretek előadója. Intézetünk-nél működik mint előadó 1 év óta.

11. *Pop Sever*, a román nyelv helyettes tanára. Intézetünk-nél működik 2 év óta, mint *dr. Jonescu Péter* kinevezett rendes tanárnak a kultuszminiszterium 42880/1923 szám alatt kelt kinevezése alapján megbízott helyettes tanára.

12. *Dr. Császár Károly* ref. leánygimnáziumi rendes tanár, a német nyelv tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

13. *Muzsnay László* ref. segédlelkész, a francia nyelv tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

14. *Csürös Blanka* okl. tanítónő, az angol nyelv tanításával az előjáróság által megbízott tanár.

b) Hallgatók.

Beiratkozott az I. félévben 143 theologus, II. félévben 140 theologus, tehát 17-tel több mint a múlt évben.

Ebből az I. félév elején 24 negyedéves, 41 harmadéves, 32 másodéves, 46 elsőéves volt; a II. félév végén 24 negyedéves, 42 harmadéves, 30 másodéves, 44 elsőéves. Rendkívüli hallgatók száma 3. Exmittáltatott 8 negyedéves, 10 harmadéves. Külföldön tanult 1 negyedéves, 1 harmadéves. Kilépett 1 harmadéves, 4 elsőéves. Evangélikus 2 negyedéves, 1 harmadéves, — másodéves, 1 elsőéves. Tanulmányait összevontan végezte 1 III—IV és 2 I—II éves hallgató.

A hallgatók nyelvismerete Németül beszél 6, németül, olaszul és románul 1. A német, angol és francia nyelvet nagyon szép eredménnyel tanulták az önként vállalkozók és pedig tanulták a német nyelvet 28, az angolt 9, a franciát 12. A román nyelvet kötelezően tanulták valamennyien, kollokvium kötelezettséggel.

A hallgatók illetékessége Romániai a, erdélyi 121, királyhágómelléki 18, jugoszláviai 4.

B) Anyagi állapot.

a) Jelentés az intézet gazdasági állapotáról.

1. Intézetünk vagyona áll két házból, az egyikben az intézet van elhelyezve, a másik a Calea Victoriei 42. sz. bérház, jelenleg a rendőrség, városi orvosi hivatal, bejelentő hivatal, és egy postahivatal bérl. Az intézet épületén fennáll még 154,181

lei, lejár 1945-ben. Az intézet vagyonát képezi még 16 hold 854 öl föld, ebből 15 hold 467 ölet kisajátítottak, erre vonatkozó felebbezésünk még nem intézletett el. Betétekben az intézet vagyona az egyházkerületnél 175,985.55 lei, helybeli pénzintézeteknél 73832'— lei, járadékok 16 drb Bethlen kollegiumi ösztöndíj à 100 lei, államsegély, mely az idén 543.308'— lei volt, egyházmegyei ösztöndíjak, melyek ezideig még nem folytak be pénztárunkhoz, értékpapirokban 61,018 lei, melyből 57,350 lei nem kamatozó hadikölcsönkötvény, a többi jelzálogkötvény és részvény alacsony kamatokkal.

2. E vagyonból gyümölcsöző az ingatlanok bérjövödelme, ez évben 270.000'— lei, kamatjövödelem (félévi elszámolás alapján) 6973'— lei, járadékokból 116'— lei, e vagyont az előjáróság kezeli a gazd. felügyelő tanár által.

3. Tandíjakból nincs jövödelem, mert ilyet a protestáns hallgatók nem fizetnek, más hallgatónk nem volt.

4. Az 1924—25. évi költségvetés főbb tételei: a) *Szükségletek*: Személyi kiadások 525.960'— lei, ösztöndíjak és pályadíjak: 8160'— lei, fűtés és világítás 246326'— lei, karbantartás: 45500'— lei, rovatatok: 57650'— lei, kamat és törlesztés: 9880'— lei. b) *Fedezet*: kamatjövödelem 27585'— lei, díjak 160830'— lei, bérjövödelem 270.000'— lei, segélyek 431400'— lei. *Fedezet* főösszege: 1501.075'— lei. *Szükséglet* főösszege 1500876'— lei.

5. Az év folyamán bejött adományok: perselypénzekből 4387'— lei, a Skót egyesült Szabad Egyház az internátus felszerelése pótlására 27141'— lei, az amerikai irodája a Presbiteri Világszövetségnek könyvtár gyarapítására 27390'— lei, az Amerikai Bibliatársaság a hallgatóknak zsidó bibliával való ellátására: 5000 lei.

6. Tanáraink az egyh. ker. nyugdíjintézetnek kötelezett tagjai, járulékaikat valamint az intézet részéről köteles járulékokat a kerület pénztárához fizetjük be.

7. A tanári tanulmány alap ez évben a hozzá csatolt díjakból 5267'40 leire növekedett.

8. Hallgatóink segélyezésére ez évben is fordítottunk az adományszámlán levő összegből, ezenkívül a Bethlen ösztöndíjat (1600 lei) és egyházmegyei ösztöndíjakat élveztek 1500 lei értékben.

b) Jelentés az intézet konv. gazdasági állapotáról.

Az internátusban lakott az első félévben 72, a másodikban 76 növendék. Ezenkívül kénytelenek voltunk elhelyezni a ref. koll. internátusába 10 növendéket, de mivel még több hallgatónk maradt elhelyezés nélkül, az unitárius kollégium szives segítségére szorultunk, ahol 6 hallgatónk nyert elhelyezést.

A bentlakók mind a konviktusban étkeztek, sőt a két említett helyen elhelyezett hallgatónk is. Az élelmezést, házi kezelésben a theol. háznagy és neje elismerésre méltó pontossággal és rendben vezették. A hallgatók a következő díjakat fizették: internátusi díj 1800 lei, konviktusi díj 4000 lei, ezenkívül 150 kgr. buza és 10 kgr. zsir. A kollégiumba illetőleg az unitárius kollégiumba elhelyezettek az ottani internátusi díjakat fizették. Az összes internátusi díjak összege 100.200 lei, konviktusi díjaké 318.547 lei, termény értéke 180.763 lei. Hátralék internátusi díjakban 32266 lei, konviktusi díjban 42050 lei, terményben 8700 lei érték, melyek a következő tanév elején beszedetnek.

Segélyben kiosztatott: államsegélyben 30,000 lei, a királyhágómelléki egyh. ker. által a fennhatósága alá tartozó területekről jött hallgatók számára adott segély 22.000— lei, adományszámlánkról kiosztott alkalmi segély 17.900— lei. *) Ösztöndíjak 3100 lei, legációkból 420.678 lei. Ezen összegek nagysága mutatja, hogy intézetünk mindent megtett a hallgatók segítésére, s ha ezen összeg mellett még mindig vannak olyanok, akik fizetéseikkel elmaradtak, ez csak arra utal, hogy az ifjúságnak magának is meg kell keresni azokat az eszközöket, melyekkel szegényebb tagjainak tovább tanulására az anyagi módokat biztosíthatja.

Az internátus ha lehet, még zsúfoltabb volt, mint a múlt évben, bár ez évben is azt reménylünk, hogy az intézet helyiségei felszabadulnak, különösen, mikor ez év szeptemberében maga a kultuszállamtitkár, dr. Ispir úr személyesen győződött meg igazunkról és szóval is kifejezte, hogy ez az állapot tartóhatatlan.

*) Ezekon kívül 40.000 leit tesz ki öt hallgató teljes díjmentessége, részben a gazdasági, részben az internátusi pénztár terhére.

c) Tan- és nevelőeszközök.

a) Intézetünk épületének egész II. emeletét ebben a tanévben is fájdalmasan nélkülözni voltunk kénytelenek, egész tanéven át mind a mai napig a C. F. R. használatában volt, tehát állami célokat szolgált, református egyházunk legmagasabbrendű érdekeinek és céljainak a szolgálata pedig a legnagyobb mértékben meg volt ezáltal bénítva. Hiába kértünk, memorándumoztunk, pereltünk, semmi pozitív eredményt sem szült egyik kísérletünk sem. Ispir kultusz-államtitkár személyesen győződött meg intézetünk tarthatatlan állapotáról, megállapította, hogy itt valóban „nagy a nyomorúság” és hogy felterjesztéseinkben jelzett megállapításaink „mindenben igazat mondanak” készséggel ígérte meg közbejárását, eredmény azonban nincs sehol, a theologiai fakultás tovább vergődik, a felelősséget elsősorban hordozó tanári kar tovább emésztődik és ami a legsúlyosabb, theologus ifjuságunk a zsúfolt lakásviszonyok következtében fizikai életében összeroppanóban van, tanulmányaiban pedig, a rossz lakásviszonyok által okozott betegségei és az ezek nyomában járó kényszerű óramulasztások és szabadságolások miatt nagyon visszamaradt, bár — kétségtelenül megállapítható — ifjuságunk nagy többsége a legmegfeszítettebb erővel dolgozik. A rendkívül forgalmas élet, amit az idegen hivatal tisztviselői, a vasuti ügyfelek, továbbá a tanári lakásokból rekvirált lakrészek lakói éjjel-nappal támasztanak, teljesen lehetetlenné teszik az internátusi rendtartást, elveszik azt a nyugalmat, amire diáknak, tanárnak és az elmélyedő csöndes theologiai tanulmányozásnak szüksége lenne.

b) Könyvtárunk állapotáról a következőket jelenti a könyvtáros: Az 1924—25-ik év végén könyvtárunk állaga 15078 mű 25572 kötetben. Ez évi gyarapodás 532 mű 754 kötetben. Ebből vásárlás útján beszereztünk 69 művet 82 kötetben, csere útján beszereztetett 1 mű 1 kötetben, adományozás: 462 mű 671 kötetben. Adományoztak: Theol. Fakultás Igazgatósága 4 művet 9 kötetben, Strassburgi prot. theol. 1 művet 1 kötetben, A. Causse 1 művet 1 kötetben, Dr. G. Comsa 1 művet 3 kötetben, Franklin and Marsal College 2 művet 2 kötetben, Dr. Mátyás Ernő 16 művet 16 kötetben, szászkuti ref. gyülekezet 2 művet 2 kötetben, Minerva Rt. 2 művet 2 kötetben, Dr. Tavaszy Sándor 1 művet 1 kötetben, Kovács Jánosné 1 művet 1 kötetben, Dr.

Grandpierre Emil 1 művet 1 kötetben, László Dezső 1 művet 1 kötetben, Librarie Fischbach Paris 8 művet 8 kötetben, Bartus Jenő 6 művet 6 kötetben, Nagy Elek nagybaconi lelkész 1 kéziratot 1 kötetben, Havadtőy Sándor 1 művet 2 kötetben, Református Szemle, Az Út, Ifjú Erdély szerkesztősége 155 folyóiratot, egyházi lapot, kisebb füzetet 155 kötetben, Dr. Márki Sándor 105 művet 259 kötetben, özv. Borbáth Lajosné 124 művet 145 kötetben, Adolf Keller 1 művet 1 kötetben. Az adományozók fogadják ez úton is köszönetünket.

II.

Az intézet működése.

A) Adatok az iskolai év történetéhez.

1. Az 1924—25. tanév ünnepélyes megnyitása 1924. október hó 5-én d. e. 11 órakor volt az intézet dísztermében. Imádságot és bibliamagyarázatot a Főtszt. Püspök úr tartott, dr. Tavaszy Sándor igazgató az évmegnyitó beszéd keretében „Az Istenhez vezető utak. A vallás modern felfogásának kérdése” című tudományos értekezésével nyitotta meg az új tanévet. (Megjelent „Az Út” c. folyóirat 1924. októberi számában).

2. Az előadások október hó 6-án kezdődtek és zavartalanul folytak december hó 20-ig. A karácsonyi vakáció december hó 20-tól 1925. január hó 12-ig tartott, a félévi kollokviumok január 20-tól jan. 31. A második félévi előadások kezdődtek február hó 2-án és tartottak május 28-ig, a közbeeső husvétii szünet kivételével. A II. félévi kollokviumok június hó 4-től június hó 17 ig tartottak. Az év folytonosságában akadályoztatást nem szenvedtünk az intézeti munkát illetőleg, a hallgatók legnagyobb része azonban a rossz és egészségtelen internátusi elhelyezés következtében szenvedett betegsége folytán, másfelől pedig a vidéki katonai hatóságok, (Cercul de recrutare) folytonos idézgetése következtében rendkívül gyakori esetben volt kénytelen haza utazni katonai felmentésének kieszközlése végett s így órákat mulasztani és a gyakori utazgatásokkal anyagi erejükön felül költenek. Megtörtént nem egy esetben, hogy egyesek kénytelenek voltak több napot eltölteni egy-egy

idegen városban míg katonai ügyekben az illetékes helyeken intézkedtek, mások pedig pusztán felmentési okmányuk átvétele, vagy nációnáljuk bemondása végett voltak kénytelenek nagy költséggel nagy utakat megtenni s mégis megtörtént egy pár esetben, hony dacára püspöki aláírással megerősített igazgatói bizonyítványaiknak kénytelenek voltak egyesek bevonulni s csak beöltöztetésük után pár napra bocsáttattak szabadon tanulmányaik folytatására. Ezek az okok hallgatóink nagy többségét tanulmányaikban igen nagy mértékben visszavetették.

3. Az évváró ünnepélyt június hó 21-én d. e. $1\frac{1}{2}$ 12 óra-
kor tartottuk a teljes számú hallgatóság, az előjáróság, tanári
kar és szép közönség jelenlétében a fakultás disztermében. Az
igazgató mindenekelőtt beszámolt a pályamunkák eredményéről,
amely a legszebb sikerrel végződött, amennyiben csaknem
minden pályatételre adatott be munka. Majd Gulya Géza az
ifjúság elnöke számolt be az ifjúsági presbiterium és közgyűlés
ez évi fegyelmező, segélyező munkájáról, azután pedig Bencze
József az Ifj. Ker. Egyesület elnöke adta elő részletesen azt a
munkateljesítményt, amelyet ifjúságunk a belmisszió minden
terén szép eredménnyel végzett. Ezután dr. Tavaszy Sándor
igazgató tartotta meg évváró beszédét „A kálvinista keresztyény
theologus-diák típus és nevelésének munkája intézetünkben“ c.
alatt, amelynek megállapításait és igazságait a hallgató szívek
készséggel tették a magukévá. A szép ünnepély „Nó minden
népek dicsőítések az Istent “ éneklésével ért véget.

4. Intézetünk tanárai ez év folyamán is, amikor csak tehették, különösen szabad vasárnapjaikon örömmel vettek részt a keresztyén vallásos nevelés és egyházépítés munkájában. Krónológiai sorrendbe szedve a nevezetesebb munkákat az 1924—25. tanév folyamán a következő alkalmakat és tényeket regisztrálhatjuk

1924 július 13-án dr. Makkai Sándor részt vett a nagysajói egyházmeye tekei missziói körének Tekében tartott presbiteri konferenciáján, ahol ígét hirdetett és előadást tartott. Julius 12—17. napokon dr. Imre Lajos, dr. Tavaszy Sándor és dr. Makkai Sándor résztvettek a Marosvécsen tartott lelkeszi, majd ezt követő több napos ifjúsági konferenciákon különböző előadásokkal és igehirdetésekkal. Dr. Makkai Sándor, mint egyházkerületi főjegyző tagja volt az udvarhelyi egyházmegyében augusztus 20—31. napokon tartott generális vizitációnak. Szep-

tember 8—14. napokon ugyanazok résztvettek a sepsiszentgyörgyi belmissziói kurzuson, értekezleten és református nagygyűlésen, mint rendezői és előadói ez Isten áldotta alkalmaknak. Október 9-én Imre Lajos Beszterczén presb. konferenciái előadást tartott. vas. iskolát mutatott be, ugyanő ugyanezt a munkát végezte november 20-án a küküllői egyházmegye által Magyar- királyfalván tartott presbiteri konferenciáján. 1925. jan. 15—16. Dr. Tavaszy Sándor és dr. Imre Lajos előadásokat tartottak a kolozsvári egyházmegye belmissziói kurzusán, ugyanilyen természetű előadásokat tartott dr. Imre Lajos január 25-én Marosvásárhelyen a marosi egyházmegye meghívására. Március 15-én dr. Imre Lajos és dr. Tavaszy Sándor Nyárádszeredán hirdették az igét és tartottak különféle előadásokat. Március hó 29-én dr. Kecskeméthy István a szilágynagyfalui missziói napon vett tevékeny részt. Március 9—14-én dr. Makkai Sándor és dr. Imre Lajos, mint a kollegiumokat vizsgáló bizottság tagjai meglátogatták a kolozsvári és nagyenyedi kollegiumokat, ahol több ifjúsági konferenciát tartottak. Április 19—21. dr. Imre és dr. Tavaszy ifjúsági konferencián vettek részt Kolozsvárt. Dr. Makkai, mint egyh. ker. főjegyző a nagyenyedi egyházmegye generális vizitációján hirdette az igét. Május 24-én dr. Kecskeméthy és dr. Imre Magyarláposon végeztek áldott munkát. Junius 7-én pedig dr. Tavaszy a dési egyházmegye Désen tartott nagyszabású presbiteri konferenciáján tett bizonyosságot kálvinista egyházi eszményeinkről. Junius 2-án Imre és Tavaszy Székelyföldváron munkálkodtak az egyházmegyei presbiterek között, junius 27-én dr. Tavaszy Sándor a marosvánhárhelyi vendiák találkozóán tartott ünnepi alkalmi beszédet.

Ezeken kívül Kolozsvárt az ádventi és böjti időszakban *akadémiai istentiszteleteket* és 8 rendkívül látogatott *akadémiai estélyt* tartottunk művészi programpontokkal és a következő 8 előadással Dec. 9-én „Nietzsche emberfeletti embere (Tavaszy). Dec. 16 „Jézus Krisztus, mint emberfeletti ember“ (Imre), Febr. 17-én „Apáczai Cseri János személyisége“ (születése 300-ik évfordulója alkalmából) (Tavaszy). Febr. 24. „Bod Péter személyisége“ (Imre). Márc. 10. „Mikó Imre személyisége“ (Imre). Márc. 17 „A két Bolyai tragikuma“ (Makkai). Márc. 24. „Kemény Zsigmond lelke“ (Makkai) és Márc. 31-én „Böhm Károly személyisége“ (Tavaszy).

Továbbá résztvettek tanáraink több harangszentelésen és

más gyülekezeti alkalmi istentiszteleteken. Ime! ennyi drága és szent alkalmat adott az Uristen az Ő anyaszentegyháza építésére és adott sok-sok szent indítást az Ő csodálatos dolgainak és titkainak meglátására.

5. *Látogatások.* 1924. szeptember hó első napjaiban meglátogatta intézetünket dr. *Ispir* kultuszminiszteri államtitkár, aki saját szemeivel győződött meg internátusunk elviselhetetlen állapotáról, kijelentvén az igazgatónak, hogy panaszaink teljesen fedik a valóságot és valóban nagy nyomorúságban vannak. Ezekkel, kétségtelenül méltányos kifejezésekkel vagyunk azonban mai napig.

Március 22—23. *James Kelly* vasárnapi iskolai világszövetség angliai és skóciai komitéjának titkára látogatta meg teológusainkat, mint vasárnapi iskolai munkásokat és tartott áldott hatású előadásokat nekik. Március 19-én dr. *Keller Adolf* a Presbíteri világszövetség európai segélyirodájának vezetője látogatta meg intézetünket, amely alkalommal előljárosági ülés keretében foglalkozott teológiánk kérdéseivel, szerettel vizsgálván meg annak életlehetőségeit, nehézségeit és bajait. Áldott volt köztünk való tartózkodása. Április 18—23 án dr. *Knight* glasgowi skót szabad egyház lelkésze, dr. *Colligan* londoni presbiteriánus lelkész, *Downie* angol presbiter, *Beveridge* budapesti skót missziói lelkész és dr. *Nagy Sándor* missziói lelkész kíséretében meglátogatták intézetünket is s hallgatóink előtt komoly bizonyosságot tettek a Krisztusban való új élet dicsőségéről.

B) Fegyelem, oktatás és nevelés.

a) Fegyelem.

A tanárok közti testvéri jó viszony és kollegiálitás az év folyamán is példászerű volt. Az ifjúság között sem merült fel egyetlen súlyosabb természetű fegyelmi eset sem. Az ifjúság életfelfogása és magaviselete folytonosan emelkedőben van. Mind kisebb körre zsugorodik azoknak a száma, akik még magukkal hurcolják a régi hagyományos főiskolai és egyetemi élet szabados, a külső önfittogatásban és léhaságokban virtuskodó életstílusát. Ifjúságunk életében azonban mint kollektív jelenség már nem jön számba és az ifjúság nagy többségét képező komoly, puritán és munkás része nagy odaadással fáradozik azon, hogy a kálvinista keresztyén szellemet az internátus és intézeti

életben teljes érvényesülésre segítse. Meg kell állapítanunk azonban, hogy a sokat emlegetett nehéz lakásviszonyok, az internátusunk lefoglaltsága és zsufoltsága igen alkalmas mentő ok és alkalom a fegyelmetlenségre és rendetlenségre.

Az ifjúságnak a fegyelmezés munkájában való önkéntes részvételét részletesen tárják fel az idevonatkozó ifjúsági jelentések.

b) Oktatás.

1. *A tanárok irodalmi munkásságáról* e tanévben a következőket jelenthetjük

Dr. Kecskeméthy István „Evangéliumi Munkás” főszerkesztője.

Dr. Tavaszy Sándor a „Református Szemle” felelős-, „Az Út” társszerkesztője, valamint a „Minerva Könyvtár” felelős szerkesztője. Az „Erdélyi Irodalmi Szemle”, „Pásztortűz” munkatársa. Az itt említett folyóiratokban jelentek meg kisebb-nagyobb tanulmányai cikkei. Az év folyamán önállóan megjelent művei „A tudományok rendszere” (Kolozsvár), „Világnézeti kérdések” (Torda), „Apáczai Cseri János személyisége és világnézete” („Minerva Könyvtár” 1. száma, Kolozsvár). Nagyobb tanulmányai A kálvinizmusról szóló cikksorozata a „Református Szemle”-ben, „Böhm Károly személyisége” („Pásztortűz” XI. évf. 8. száma) „A filozófiai világnézet a theologia tudományos kialakításában” („Az Út” VII. évf. 6. szám).

Dr. Makkai Sándor, „Az Út” társszerkesztője, a „Református Szemle” munkatársa. Önállóan megjelent művei ez iskolai évben „Zörgessetek és megnyitvatik” tanulmányok, előadások, beszédek, elmélkedések, kritikák. „Az Út” kiadása. „Meggyszólalnak a kövek” Elbeszélések. Minerva kiadása. „Az erdélyi ref. egyházi irodalom 1850-től napjainkig.” Különlenyomat a Ref. Szemléből. Tanulmányai, cikkei, kritikái megjelentek az Ellenzék, a Pásztortűz, a Ref. Szemle, Az Út, az Erdélyi Irodalmi Szemle stb. hasábjain.

Dr. Imre Lajos. Önálló műve nem jelent meg. Irodalmi dolgozatait „Az Út” „Ref. Szemle” és „Ifjú Erdély” hozta „Az Út”-nak társszerkesztője, az „Ifjú Erdély” főszerkesztője, a „Ref. Szemle” munkatársa.

Dr. Gönczy Lajos. Szerkeszti az „Egyházi Közélet” című gyülekezeti lapot.

Dr. Mátyás Ernő. Tanulmányai és cikkei a „Református Szemlé“-ben és „Az Út“-ban jelentek meg.

Mellékfoglalkozást a tanárok közül ig. tanácsi engedéllyel *Dr. Kecskeméthy István* folytatott, mint a Gazdák és Tanítók Tp.-ra igazgatósági elnöke.

2. *Tanulási eredmény.* Az első félévet jeles eredménnyel végezte 3 első, 1 második, 2 harmad, 3 negyedéves; jó eredménnyel 9 első, 11 második, 8 harmad, 7 negyedéves; elégséges eredménnyel 22 első, 13 második, 21 harmad, 9 negyedéves; 1 tantárgyból elégtelent kapott 3 első, 5 második, 3 harmad, 1 negyedéves; 2 tárgyból elégtelen osztályzatot kapott 3 első, 1 másodikéves, (később javítottak). Nem kolokvált igazolt betegséggel 10 első, 5 második, 11 harmad, 1 negyedéves. Kimaradt 4 elsőéves és 1 harmadéves.

Második félév tanulmányi eredménye a következő jeles 1 első, 2 második, 2 harmad, 1 negyedéves; jó 6 első, 10 második, 4 harmad, 9 negyedéves; elégséges; 9 első, 12 második, 10 harmad, 10 negyedéves. Így a tanévet szabályszerűen elvégezte 76 növendék. Elégtelen 1 tárgyból 1 második, 2 tárgyból 1 elsőéves, de az elégtelenek száma 7, akik közül nem kolokvált 1 tantárgyból 12 első, 1 második, 7 harmadéves; 2 tantárgyból 7 első, 2 második, 3 harmadéves; több tantárgyból 2 első, 1 második, 8 harmad, 2 negyedéves. 1 tantárgyból nem kolokvált és 1 elégtelent kapott 2 elsőéves, több tantárgyból nem kolokvált és 1 elégtelent kapott 1 elsőéves, több tantárgyból nem kolokvált és 2 elégtelent kapott 1 elsőéves. Semmiből sem kolokvált 4 első, 1 második, 4 harmad, 2 negyedéves. Elmaradtak száma 57 Ezek igazolt indok esetén pótkollokviumot tehetnek szeptember hóban. Igazolt betegség címén összes kollokviumaik letételére haladékot kapott 10 első, 5 második, 11 harmad, 1 negyedéves. Külföldön tanult 1 harmadéves, 1 negyedéves. Az eredmény számbavétele előtt eltávozott 2 első, 1 harmadéves, akik indexeiket nem mutatták be.

3. *Vizsgálatok.* *Theologiai alapvizsgálatot* az idén háromszor tartottunk és pedig 1. 1924. szeptember 25—26-án, amikor jelentkezett 14 ifjú, ki közül jól képesítettett 3, elégségesen 10, három hó múlva tehető javítóra utasított 1. 2. Javító- és pótalapvizsgálatot tartottunk 1924. december 16-án, amelyre jelentkezett 2 ifjú, kik közül javító vizsgálatot tett elégséges eredménnyel 1, kiegészítő alapvizsgálatot tett egy ifjú, ki az

unitárius theologia akadémiáról jött át alapvizsgálattal, vizsgálatának eredménye általános elégséges. 3. Rendes alapvizsgálatot tartottunk 1925. június hó 18—20-án, amelyre jelentkezett 40 ifjú, kik közül jelesen képesítettett 3, jól képesítettett 6, elégségesen 16, három hó múlva tartandó javító alapvizsgálatra utasítottatott 15. — *Theologiai szakvizsgálatot* az idén háromszor tartottunk és pedig 1. 1924. szeptember hó 17-én, amelyre jelentkezett 2 hallgató, kik közül jól képesítettett 1, egy év múlva teendő javító vizsgálatra utasítottatott 1, 2. 1924. december 16-án, melyre jelentkezett 2 hallgató, mind a kettő jól képesítettett. 3. 1925. június hó 22—24-én rendes vizsgálatokat tartottunk, amelyre jelentkezett 21 hallgató, kik közül jelesen képesítettett 2, jól képesítettett 9, elégségesen képesítettett 5, három hó múlva tartandó javító vizsgálatra utasítottatott 4.

4. *Külföldön* tanultak Horváth Jenő Aberdin-ben (Skócia), Bedő Béla Aberystwith-ben (Angolország), Biró János Zürich-ben, Kállay István, Patay Lajos, Orbay Erzsébet Strassburg-ban, Csekme Ádám Montpellier-ben, Maksay Albert Pittsburg-ban.

5. Pályakérdések és jutalmak az 1924—25. évre.

1. *A héber nyelvből* az I. éveseknek szóbeli nyílt verseny a legjobb haladást tanusítónak, jutalma a gróf Teleki-alapból 64 lei. A verseny anyaga az egész évi anyag és a Deuteronomium 1. fejezete. A pályázatra nem volt jelentkező.

2. *Tudományos irodalmi pályatétel* a Szász Domokos és Teleki alapok összevont kamataiból, ezuttal az egyháztörténelemből Szatmárnémeti Sámuel személyisége, vallásossága és theológiája. Jutalma 500 lei. Pályámunka nem adatott be.

3. *Kerekes András zilahi vallástanár ajándékából* 200 lei az általa kitüzött következő tételre Az erdélyi református egyház főleg iskolai összeköttetései a hollandiai ref. egyházzal kezdettől napjainkig.

„Omnes unus in Christo“ jelige alatt beadatott egy pályamunka. Dr. Tavaszgy Sándor szaktanár a következő birálatot adta A Bevezetés két paragrafusban foglalkozik a célkitűzés és az irodalom, források kérdéseivel. Megállapítja, hogy dolgozata legnagyobb részében adatgyűjtő forráskutató, kisebb részében kritikai, illetve oknyomozó s legkisebb hányadában pedig értékelő munka. Az irodalom és források felsorolásában öntu-

datos kritikával állapítja meg gazdag forráskészlete egyes darabjainak a kérdés szempontjából való fontosságát. Nagy elismerés illeti a szerzőt a kérdés irodalmának a felkutatásában és abban, hogy egész igyekezetével azon volt, hogy minél nagyobb forrásértékű művek és okmányok alapján dolgozzék. A dolgozat két részre oszlik I. rész. A két egyház viszonya az erdélyi fejedelmek alatt, ezen belül az 1. fejezet a Bethlen Gábor uralkodása alatti összeköttetésekkel foglalkozik, illetőleg ennek a fejezetnek a 3. §-a a Bethlen előtti helyzetre és 4. §-a pedig a holland egyetemek alapítására tér ki röviden, hogy a következő §-ban vizsgálat tárgyává tegye a kérdést, kik voltak az első magyarok a holland egyetemeken? Az első magyarnak jelzett Henricus Sass-t, aki 1607-ben hallgatott volna a leideni egyetemen, szerző kétségbe vonja, hogy magyar lett volna, „csak nevének magyaros külseje miatt veszik magyarnak, de tényleg nem volt az” — mondja (6 lapon). Felvételét azonban semmivel sem igazolja, ha csak nem a Henricus névből következtet szász eredetére. Szerinte az első magyarok 1616-ban jelennek meg a leideni egyetemen és pedig a következők Listius Ferenc, Uppoj Jakab, Makai Rasorius István és Szilágyi János. Helyesen állapítja meg azokat a szempontokat, amelyek Bethlen Gábort vezették a külföldi iskoláztatás pártfogolásában. Bethlen Péternek, a fejedelem öccsének hollandiai tartózkodásában a főrangú társadalmi osztályhoz tartozók külföldi életével, utána pedig az egyszerű családokból kikerültek életviszonyaival és életmódjaival foglalkozik. Az I. rész 2. fejezetében az I. Rákóczy György alatt fennálló kapcsolatokkal foglalkozik. Reá mutat arra a tényre, hogy bár a fejedelem a hollandiai magyar peregrinációt épen olyan szívesen pártfogolja, mint elődje Bethlen Gábor, azonban a presbiteriánus mozgalmak miatt bizonyos állandó gyanakvás élt a lelkében a hollandiai tanulmányozókkal szemben és viszont. Ez utóbbit azzal igazolja, hogy a Disputációkat nem igen dedikálják a fejedelemnek. Igen sok pártfogója akad a külföldön és épen Hollandiában tanuló diákoknak a világi urak közül. A papság köréből különösen Geleji Katona István veszi pártfogásába ezeket és pedig annyira, hogy nem egyszer magával a fejedelemmel is szembeszáll ezeknek érdekében. Ebben a fejezetben részletesen foglalkozik Hallerkői Haller Gábor „bújosásával”-val Hollandiában való, majd a hollandiai puritánizmussal s ennek a magyar kál-

vinizmusra gyakorolt hatásaival. A III. fejezetben az erdélyi holland érintkezés II. Rákóczy György idejében és a IV fejezetben a holland kapcsolatok a fejedelemség megszűnte után cím alatt nyerjük a leggazdagabb anyagot, tárgyalván a coccejánismus hatását, foglalkozván Apáczai meghívásával, amelyben megerősíti Apáczai meghívásának lehetőségét, majd Bethlen Miklós, Misztótfalusi Kiss Miklós hollandiai útjaira tér ki és pontos adatokkal mutatja fel azokat az irodalmi alkotásokat, amelyek Hollandiában jelentek meg és ezzel kapcsolatosan a magyar ifjak ottani munkásságát. Az I. rész végén összefoglaló megjegyzéseiben értékes szempontokat nyújt a fejedelmi korbeli kapcsolatok megbecsüléséhez.

A munka kisebbik részét a II. rész A két egyház viszonya Erdélynek a Habsburg uralom alatti idejében — képezi. Ebben a részben is sok értékes adatot nyújt a kapcsolatok történetéhez, ezek között részletesebben foglalkozik a Stipendium Bernhardium-mal és jelentőségével.

Az egész munkáról nagy általánosságban a következőket állapítjuk meg

1. A pályamunka szerzője mindvégig szem előtt tartja, hogy történelmi kérdéssről van szó s ennek megfelelően mindenütt pontos és exakt adatokkal dolgozik. Exaktságra való törekvésében egészen addig megy, hogy egyenesen új források alapján új adatokkal korrigál meg egyes elfogadott véleményeket.

2. Megállapításaiban komoly és tartózkodó, sehol egyetlen elszórt állítást sem kockáztat meg. Ítéleteiben és értékeléseiben is ugyanez a történelmi józanság jellemzi a szerzőt.

3. Bár az adatgyűjtést és a pragmatizmust vallja tulajdonképeni céljának, sehol sem vész el az adatok tömkelegében, kellő áttekintéssel és összefoglalásokkal dolgozik.

4. A tudományos dolgozás módszerében és adatainak rendszerezésében igen kiváló munkásnak bizonyul.

5. A munka részletesebb kidolgozással a magyar protestáns keresztyénség történetének irodalmában jelentős gazdagodást jelentene.

A pályamunkára kitűzött pályadíj, a 200 lei, 500 leire egészített ki. A pályamunka szerzője Nagy Ottó III. éves theol. hallgató, akinek az 500 lei pályadíj kiadatott.

A következő négy pályamunkáról *Dr. Imre Lajos* szaktanár a következőképen és eredménnyel referált:

4. „Ora et labora“ jeligével érkezett be pályázat évváró imára. Az imádságon mindenképen meglátszik, hogy imádkozó lélek munkája. Végigtekint az imádságban az egész iskolai élet minden vonatkozásán és szépen helyezi őket az Istennel társalkodó ember szempontja alá. Őszinte lélek szól belőle őszinte hanggal, egyetlen hibája, hogy nagyon hosszú, bár kétségtelenül nem elnyújtott. A jutalomra érdemes a záróünnepélyen való elmondásra is, esetleg megrövidítve. Pályadíj 70 lei (kiegészítve). Szerzője Nagy Ottó III. éves hallgató.

5. „Doce nos predicare“ jeligével egy pályamunka érkezett be a Molnár Albert alapra kitűzött Dán. 3:24—30. alapján irandó egyh. beszédre. A beszéd a textust a szenvedés kérdésének szempontjából nézi s a szenvedésnek azt a célját akarja a hallgatóság előtt felmutatni, mikor az Istent láttatja meg az emberrel. Bár a beszédről a szerző azt mondja, hogy az „főiskolai hallgatók előtt tartandó“ ez nem a kezelésben hanem abban nyilvánul, hogy a szenvedés problémáját az ifjúság életében akarja felmutatni. Ebben nagyon szépen mutat rá a kérdésnek az ifjúság előtt különösen kiemelkedő oldalaira, bár még mélyebbre is szállhatott volna az ifjúság viszonyai, nehézségei taglalásában. Vallásos mélység tekintetében megfelelő a beszéd, stílusa fejlett, érthető, magyaros. A jutalomra érdemesnek tartom. Pályadíj 250 lei (kiegészítve) Szerző Nagy Ottó III. éves teológus.

6. „Tempora mutantur“ jeligével Valamelyik XIX. sz. heli magyar erdélyi igehirdető ismertetése c. pályatételre „Nagy Péter élete, személyisége és munkássága“ címen érkezett be egy pályamunka. A szerző alaposan foglalkozott tárgyával és minden sorából érzik az az iránti szeretet. Forrásmunkáit elég jól felkutatta, bár ebben kiterjeszkedhetett volna az egyházi téren még felkutatható összes forrásokra, ez munkáját alaposabbá és több oldalúvá tette volna. A Nagy Péter személyiségének megrajzolásában van egy két nem világos, vagy ép nem találó vonás, munkásságának egyházi és építő oldala vizsgálatában többet is mondhatott volna róla, de kétségtelen, hogy szerző szépen és hiven állította be hősét, aki iránt szeretettel viselkedik. Gondos munka és az elsorolt hibák annak tudhatók be, amit szerző is mond a munkája végén, hogy adatok és idő nem állottak kellő mértékben rendelkezésére. Kívánatos volna, hogy ezt a munkát befejezve, felhasználja a most fel nem hasz-

nált forrásokot is és teljes képet adjon a Nagy Péter személyiségéről, kellő teret engedvén az ő egyházi építő munkája rajzának is.

A jutalom neki kiadható. Pályadíj 200 lei (kiegészítve). Szerzője: Fülöp Ferenc II. éves theológus.

7. A Nagy Péter alapra, mely prédikáció műfordítást kíván, Márk XIII:31 jeligével érkezett be egy munka, Dörries: Das Evangelium der Armen c. beszéde fordítása. A fordító egyszer nem tett eleget annak az előírásnak, mely az eredeti szöveg beadását is kívánja. Maga a fordítás eléggé sima, néhány helyen erőltetett magyarsága kifogásolható. A fordítás hűsége ellen nem lehet kifogást emelni, látszik, hogy az eredeti szöveget megértette, egy néhány helyen nehézkesség vehető benne észre, ugyan de elég szerencsésen oldja meg a Dörries zsfolt, sok helyen hosszú mondatok-jellemezte stílusa nehézségeit. Inkább az a baj, hogy nem látszik eléggé a fordításon, hogy műfordítás lenne, csak az eredetinek jól sikerült visszaadása. Szorgalma azonban érdemessé teszi még így is a jutalomra.

A jutalom neki kiadható. Pályadíj 100 lei. Szerzője: Szakáts Géza II. éves theológus.

8. Az erdélyi református egyházalkotmány kifejlődése mai állapotának bírálata, reformjavaslatok (esetleg); „Nagyobb az Isten, mint a mi szivünk“ jelige alatt beadott egy pályamunka. A pályamunka negyediv alaku, 64 sűrűn irt oldalt tartalmaz. Dr. Tavaszy Sándor prof. a következő bírálattal adta Az Élőszó szerint szerző közel egy évet szentelt a dolgozat megírására. Bár érzi dolgozata sok fogyatékoságát, boldogan állapítja meg, hogy a tanulmányozás bensőséges órái sok indítást adtak lelkének. „Különösen a történelmi multunk öntudatos szemlélete és tanulmányozása bir döntő jelentőséggel“ — mondja. „Egyházi törvényeinknek mai helyzetünknek megfelelő módosítása csakis a történelem talajába való bekapcsolódás után lesz sikeres és eredményes.“ Ime! ilyen komoly és helytálló érvek vezetik szerzőt munkájában. Az egész dolgozat rendkívül pontosan tagolt, lépésről-lépésre öntudatosan halad, anélkül, hogy problémáját és célját szem elől tévesztené. Három részre oszlik és pedig az I. rész Az erdélyi ref. egyházalkotmány kifejlődése, ez a legterjedelmesebb, a II. rész Az erdélyi ref. egyházalkotmány mai állapotának bírálata, III. rész Reformjavaslatok. Az I. rész széleskörű tanulmányozásról tesz bizonyosságot,

az eddigi kutatások eredményeit mind felhasználja s az a hís-tória kép, amelyet ad általánosságban helyt álló. Az egész dolgozatban a legértékesebb, mert a legtöbb önállóságot mutat a II. rész, amelyben az erdélyi ref. egyházalkotmány mai állapotának birálatát adja. Ennek a résznek lényegesebb pontjai: 1. Sürgeti a hitvallási alap pontos megjelölését, mert — mint mondja — egyházalkotmányt hitvallási alap nélkül nélkül elképzelni nem tudok.“ 2. A presbiteri elv keresztül vitelét az egyházalkotmány minden pontján. Sajnáljuk, hogy szerző nem vizsgálta meg alaposabban azokat az indokokat, amelyek az erdélyi egyházalkotmánynak konsistoriális irányban való eltérését befolyásolták. Ebben a tekintetben az erdélyi egyházalkotmány következetesebben fejlődött mint a királyhágón-tuli reformátusok egyházalkotmánya. 3. Követeli a presbiterium hatáskörének a lelki ügyekre való kiterjesztését. — A III. részben a reformjavaslatait adja elő nem részletesen, csupán elveket állapít meg, követeli, hogy az egyházalkotmányi kérdéseknél az egyház vallásos közösségnek és nem jogi közösségnek vétessék és minden § ehez az elvhez alkalmazkodjék.

Az egész dolgozat komoly gondolkozásról, a kérdések mélyére való hatolás törekvéséről tanuskodik. A tudományos kutatás módszereivel jól tud bánni és mondanivalóit kellő logikával tudja rendszeres formába önteni.

A pályadíj a meddön maradt tudományos irodalmi pályatétel díjából 500 leire emeltetik fel és a fenti jelige alatti szerzőnek kiadatik. Szerző László Dezső III. éves theol. hallgató.

9. A legjobb homilétikai szemináriumi dolgozat írójának a Nagy Péter és gr. Teleky-alapból 70 lei Nagy Ottó III. éves theológiai hallgatónak adatott ki.

10. A két legszorgalmasabb diáknak a gr. Teleky-alapból járó kamat összeg 500—500 leire egészített ki. Tanári kar Bencze József IV éves és Péter Endre II. éves hallgatónak ítélte oda.

6. Órarend és elvégzett tananyag az 1924—25-ik évben:

1. *Az egyetemes keresztyénség története:* (I. rész, a reformációig) I—II. félévben heti 3 órán: csütörtök 11—12, szombat 11—1. I—II. éveseknek. Előadta: Dr. Tavaszy Sándor.

2. *A szellemi élet filozófiája* I—II. félévben heti 3 órán:

hétfő 8—9, csütörtök 10—11, szombat 10—11. I—II. éveseknek. Előadta: Dr. Tavaszy Sándor.

3. *A magyar protestáns keresztyénség története* I—II. félévben heti 3 órán hétfő 10—11, kedd 8—9, péntek 9—10. III—IV éveseknek. Előadta Dr. Tavaszy Sándor.

4. *Históriai szeminárium* Targyaltattak I—II. félévben a XIX. századbéli református egyházi lapok évfolyamai és református egyházi intézmények története. I—II. félévben heti 2 órán: I. félévben szerda 5—7, II. félévben péntek 6—8. I—IV. éveseknek. III—IV éveseknek kötelező. Vezette: Dr. Tavaszy Sándor.

5. *Filozófiai szeminárium*: (Böhm Károly axiológiájának és Pauler Ákos Bevezetés a filozófiába c. művének olvasása és magyarázata) I—II. félévben heti 1 órán kedd 6—7. I—IV éveseknek. Vezette Dr. Tavaszy Sándor.

6. *Héber nyelvtan*: (Névmások, nevek, igék, a mondatban elemei. Olvasási gyakorlatok, elemzés és fordítás a Gen. I—IV. alapján) I—II. félévben heti 3 órán hétfő 10—11, szerda 9—10, péntek 10—11. I. éveseknek. Előadta Dr. Kecskeméthy István.

7. *Ó-szövetségi exegezis*: Ézsaiás próféta könyve 1—12. fejezetének részletes magyarázata. I—II. félévben heti 2 órán hétfő 9—10, szerda 10—11. II—IV éveseknek. Előadta Dr. Kecskeméthy István.

8. *A messiánizmus a prófétai iratokban* (speciál kollegium) I—II. félévben heti 1 órán csütörtök 7—8. I—IV. éveseknek. Előadta: Dr. Kecskeméthy István.

9. *Theol tudományok encyklopediája* I. félévben heti 2 órán kedd 9—11. I—II. éveseknek. Előadta Dr. Makkai Sándor.

10. *Jézus élete*: II. félévben heti 2 órán kedd 9—11. I—II. éveseknek. Előadta Dr. Makkai Sándor.

11. *Keresztyén hittan*: I—II. félévben heti 4 órán: kedd 11—1, szombat 11—1. III—IV éveseknek. Előadta: Dr. Makkai Sándor.

12. *A hittan, mint tudomány* (speciál kollegium) I. félévben heti 2 órán: csütörtök 11—1. III—IV éveseknek. Előadta: Dr. Makkai Sándor.

13. *Az erdélyi református egyházi irodalom története 1850 től napjainkig* (speciál kollegium) II. félévben heti 2 órán: csütörtök 11—1, III—IV. éveseknek. Előadta: Dr. Makkai Sándor.

14. *Lukács evangéliumának gyakorlati magyarázata*: (folytatás) I—II. félévben heti 1 órán: szerda 12—1. I—II. éveseknek. Előadta: Dr. Imre Lajos.

15. *Neveléstörténet*: I—II. félévben heti 2 órán. I. félévben kedd 11—12, péntek 12—1. II. félévben kedd 11—12, szombat 9—10. I—II. éveseknek. Előadta Dr. Imre Lajos.

16. *Gyakorlati bibliamagyarázat*: I—II. félévben heti 1 órán kedd 10—11. III—IV éveseknek. Előadta Dr. Imre Lajos.

17. *Egyházjog* I—II. félévben heti 2 órán hétfő 11—12, kedd 9—10. III—IV éveseknek. Előadta Dr. Imre Lajos.

18. *Katechetika* I—II. félévben heti 2 órán: hétfő 12—1, péntek 8—9. III. éveseknek. Előadta: Dr. Imre Lajos.

19. *Vasárnapi iskola módszere és szervezete* (speciál kollegium) I. félévben heti 1 órán hétfő 6—7 I—IV éveseknek. Előadta: Dr. Imre Lajos,

20. *Homiletika*: I—II. félévben heti 2 órán péntek 8—10. II. éveseknek. Előadta Dr. Gönczy Lajos.

21. *Liturgika* I. félévben heti 2 órán péntek 11—1. III—IV éveseknek. Előadta Dr. Gönczy Lajos.

22. *Homiletikai szeminárium* I—II. félévben 2 órán I. félévben péntek 10—11 és 2—3. II. félévben péntek 10—12. III—IV éveseknek. Vezette Dr. Gönczy Lajos.

23. *Szónoklati gyakorlatok*: I—II. félévben heti 2 órán I. félévben péntek 3—5. II. félévben péntek 12—1 és 2—3. I—II. éveseknek. Vezette Dr. Gönczy Lajos.

24. *Homiletikai gyakorlatok*: II. félévben heti 2 órán: péntek 3—5. III—IV éveseknek. Vezette Dr. Gönczy Lajos.

25. *Új-szövetségi vallástörténet*: I—II. félévben heti 3 órán: kedd 3—5. és szerda 11—12. III—IV éveseknek. Előadta Dr. Mátyás Ernő.

26. *Új-szövetségi exegezis* I—II félévben heti 3 órán kedd 5—6. és szerda 8—10. I. félévben János evangéliumának részletes magyarázata a XI. fejezettől végig. II. félévben Máté evangéliumának (I—XII. rész.) részletes magyarázata. II—IV éveseknek. Előadta Dr. Mátyás Ernő.

27. *Új szövetségi görög nyelv* I—II. félévben heti 2 órán kedd 12—1, szerda 10—11. I. éveseknek. Előadta: Dr. Mátyás Ernő.

28. *Román nyelv és irodalom* I—II. félévben. I. éveseknek heti 2 órán I. félévben hétfő 9—10, szerda 4—5. II. félévben szerda 4—5, csütörtök 5—6. II. éveseknek heti 2 órán: I. félévben szerda 3—4, csütörtök 2—3. II. félévben szerda 3—4, csütörtök 2—3. III. éveseknek heti 2 órán I. félévben szerda 2—3, szombat 10—11. II. félévben szerda 2—3, csütör-

tőkön 3—4. IV éveseknek heti 2 órán I. félévben hétfő 8—9, csütörtök 3—4. II. félévben szerda 5—6, csütörtök 4—5. Tanította : Dr. Jonescu Péter helyett dr. Pop Sever, a román nyelvészeti muzeum assistense, okl. középiskolai tanár.

29. *Individuális higiéné*: I—II. félévben heti 2 órán : csütörtökön 8—10. I—II. éveseknek. Előadta Dr. Filep Gyula.

30. *Sociális higiéné*: I—II. félévben heti 2 órán szombat 8—10. III—IV éveseknek. Előadta Dr. Filep Gyula.

31. *Általános jogi ismeretek* I—II. félévben heti 2 órán : I. félévben csütörtök 4—5, péntek 5—6. II. félévben csütörtök 5—6, péntek 5—6. III—IV éveseknek. Előadta Dr. Grandpierre Emil.

32. *Egyházi ének és zene* I—II. félévben. I. éveseknek heti 2 órán kedd 3—5. II. éveseknek heti 2 órán : csütörtök 3—5. III. éveseknek heti 2 órán hétfő 3—5. IV. éveseknek heti 2 órán : szerda 3—5. Tanította : Nagy Gerő.

33. *Francia nyelv* I—II. félévben kezdődnek és haladóknak heti 2—2 órán. I—IV éveseknek. Tanította Muzsnai László okl. ref. lelkész.

34. *Német nyelv*: I—II. félévben heti 2 órán. I—IV éveseknek. Tanította Dr. Császár Károly okl. középiskolai tanár.

35. *Angol nyelv*: I—II. félévben kezdődnek és haladóknak heti 2—2 órán. I—IV éveseknek. Tanította : Csürös Blanka okl. tanítónő.

c) Nevelés.

1. *Vallásérkölcsei nevelés*. Az ifjúság vallásos szellemben való nevelése különösképeni gondját képezte tanári karunknak. Az internátusi életben igyekeztünk ebben az évben is új, keresztyénibb, tehát fegyelmezettebb és rendesebb életrendet érvényesíteni s örömmel kell megállapítanunk, hogy az ifjúság nem támasztott semmi akadályt ez elé a szellem elé, azonban a zűfoltosság és a helyhiány akkora akadályokat támasztott, hogy nagyon sok erőfeszítést kellett a kormányzóknak is és a kormányzottaknak is kifejteniök, hogy ezeket az akadályokat le tudjuk győzni.

A legtöbb szobában rendesen minden este imádsággal és Szentírás olvasással áhitatot tartottak a lakók. A konviktusban hasonlóképen a regelit megelőzően énekkel, Igével és imád-

sággal reggeli áhitatot tartott az ifjúság. Minden szombaton este a tanárok tartottak préceseket az ifjúságnak, amelyen a tanári családok tagjai is résztvettek. Az ifjúság az Ifjúsági Keresztyén Egyesület rendezésével, a tanárok vezetésével és irányításával — a maga kebelében bibliaköröket tartott fenn ezenkívül az akadémiai istentiszteleteket és akadémiai estélyeket ez évben is megtartottuk ádvent I. Vasárnapjától Virágvasárnapjáig, a közbeeső vakációt kivéve.

Az ifjúság vallásos nevelésére nagymértékben kihatottak azok a gyakorlati munkák, amelyeket a gyakorlati theologia professzorának a vezetése alatt végzett ifjúságunk a vasárnapi iskolák, a tanonc-misszió, vallásoktatás által, valamint jótékony hatásuak voltak azok a munkák, amelyeket az ifjúság önként végzett a kolozsvári egyházközség kebelében (vallásos estélyek stb. révén).

2. *Egészségügyi jelentés* A theologiai fakultás hallgatóságának egészségügyi állapota a megelőző évekéhez képest ez évben nem mutatott lényegesebb változást; a mennyire kedvezőten volt u. i. azelőtt, époly szomorúan folytatódott ez évben is. Ennek főoka a régóta rossz hygienikus viszonyok változatlanóságában rejlik. A hallgatók lakhelyeül szolgáló helyiségek u. i. még zsufoltabbak, mint voltak, amennyiben a változatlan befogadó képesség mellett a hallgatók száma az előbbi évekéhez képest eléggé jelentősen növekedett. Ez a körülmény sürgősen szükségessé teszi a theologia bennlakásának kiterjesztését a jelenleg rekvirált helyiségekre is, amelyeknek megszerzése egészségügyi szempontból nagymértékben kívánatos.

A bejelentésre került megbetegedések legnagyobb száma az 1915. tavaszán föllépett általános járványnak megfelelőleg *Influenza* volt. A járványnak nagy számmal való fellépése ugyancsak a zsufolt lakásviszonyokban leli magyarázatát. A többi heveny fertőző betegségek közül a *typhus* egy esettel, a tűszős *mandula lob* 8 esettel szerepeltek.

A chronikus megbetegedések közül a tüdőcsúcshurut szerepelt a legnagyobb számmal és pedig az első félévben 15, a másodikban 12 esettel, összesen 16 hosszabb rövidebb időre való szabadságot téve szűkéssé. A tüdőcsúcshuruttal kapcsolatosan gyakran volt következményes vérszegénység és különböző fokú ideggyengeség is észlelhető. Ha nem is állítható, hogy a tüdőcsúcshurutnak összes esetei az intézetben kelet-

keztek, mégis bizton állítható, hogy az olyan esetek is, melyeket a hallgatók hazulról hoztak magukkal, az intézetnek rossz hygienikus viszonyai között egyáltalában nem javultak, sőt a legtöbb esetben határozott rosszabbodást tüntettek fel. Különösen épen erre a betegségre kell felhivnom a nagytiszteletű Igazgatóság figyelmét mint olyanra, melynek a hallgatóság köréből való eltűnése máskép, mint a lakásviszonyok kibővítésével el nem érhető.

Egyebekben bőrpenésznek, csontgyenyedésnek (régii lőtt seb nyomán), tüdőgyuladásnak, mellhártyagyuladásnak néhány esete volt még a hallgatóság körében észlelhető.

Kórházba utaltatott *typhus* miatt egy, *tüdőgyuladás* miatt három, *mellhártyagyuladás* miatt egy hallgató. Haláleset nem fordult elő.

Operatiós beavatkozásra egy esetben volt szükség a nyelőcsőben fennakadt idegen test (csont) eltávolítása céljából.

Kolozsvár, 1925. VI. 19-én,

Dr. Török Imre.

III.

Függelék.

1. Hallgatók névsora.

I. év.

1. Ármos Zsigmond	25. Kovács Zoltán
2. Balogh Ferenc	26. Kovács András
3. Bányai Ferenc (kilépett
1925. januárban)	27. Liszkay Kálmán
4. Benedekffy Dániel	28. Lőrincz Béla
5. Borbáth Dániel	29. Mócsi Károly (kilépett
1924. októberben)
6. Czell Beniámon	30. Mózes András
7. Csáky János (évközben
átlépett a II. évre)	31. Molnár Béla
8. Csép Gergely	32. Nagy Sándor
9. Dobrovszky Albert	33. Nagy Zoltán
10. Eng Fülöp	34. Oroszlán István
11. Fekete János	35. Póth Károly
12. Fikker Ferenc	36. Rédei Károly (ág. hitv. ev.)
13. Gavallér Lajos	37. Sass Kálmán
14. Gál Viktor	38. Sebestyén Ádám (kilépett
1925. januárban)
15. Incze László	39. Silay Sándor
16. Kassay Géza	40. Szabó Attila
17. Keresztes Géza (kilépett
1925. januárban)	41. Szabó Géza
18. Kiss Árpád	42. Szabó Tibor
19. Kiss Bertalan	43. Szilágyi László
20. D. Kiss Lajos	44. Szócs Sándor
21. Kocsis Sándor	45. Tamás János
22. Kolumbán Bendeguz	46. Vajda István
23. Kovács János	47. Veress Sándor
24. Kovács Lajos	48. Zsigmond Pál

II. év.

1. Ajtay Gábor	17. Lány István
2. Bedő Áron	18. Liebhart Ottó (ág. hitv. ev.)
3. Bertalan József	19. Lőrincz András
4. Bitay Zoárd	20. Óry Zoltán
5. Bognóczky G. évközben km.	21. Pálffy Károly
6. Bödy Mihály	22. Pánczél Dénes
7. Czirják Károly	23. Péter Endre
8. Fazekas Zoltán	24. Sámel Gusztáv
9. Fikker Dénes	25. Szabó Domokos
10. Fülöp Ferenc	26. Szabó Endre
11. Kándó Mihály	27. Szabó Samu
12. Katona András évk. átl. III. é.	28. Szakáts Géza
13. Kerestély József	29. Szücs János
14. Kovács István	30. Vajda Gáspár
15. Kovács Lajos	31. Varga Sándor
16. Kölönte Tibor	32. Várady József

III. év.

1. Adorján G. évköz. átl. a IV. évr	20. Kónya Ernő
2. Ady Elemér (exmittált)	21. Költő István
3. Balogh János (exmittált)	22. László Dezső
4. Barthus Jenő	23. Liebhart Ottó (ág. hitv. ev.)
5. Biró János (külföld. exmittált)	24. Lőrinczy József
6. Boncziday Dezső	25. Márkó Ödön
7. Czirmay Zoltán	26. Mester János
8. Debreczy Elek	27. Nagy Mihály
9. Fejes Dezső (exmittált)	28. Nagy Ottó
10. Gáspár János	29. Patay István
11. Girscht Michael (ág. hiv. ev.)	30. Rákosi László
12. Ignác László II. félév. exm.	31. Somogyi Endre
13. Katona András	32. Streitfeld Theobald ág.
hitv. ev.
14. Kádár Miklós	34. Szabó Lajos
15. Káden József (ág. hitv. ev.)	34. Szentés István (exmittált)
16. Kiss Ferenc	35. Szentgyörgyi Mihály
17. Kiss István	36. Szilágyi Károly
18. Kiss József	37. Tóth István (exmittált)
19. Kocsmár Boldizsár	

38. Tóth János	41. Veress Kálmán
39. Tőkés Tibor	42. Vida András
40. Udvari András	43. Vöröss Zoltán

IV. év.

1. Babos Sándor	14. Kiss János (exmittált)
2. Barha István	15. Klózer György
3. Bencze József	16. Miske Lajos (II. félévben exm.)
4. Berde Árpád	17. Nagy Béla (exmittált)
5. Biró Mózes (exmittált)	18. Nagyobb Péter
6. Dávid Gyula	19. Simon Dezső
7. Dénes Béla ág. hitv. ev.	20. Simó János
8. Elekes Gyula	21. Saja Sándor
9. Gulya Géza	22. Spáczay Árpád (I. félévben exmittált)
10. Horváth Jenő (külf. exmittált)	23. Szakács Irén ág. hitv. ev.
11. Kállay Dezső (exmittált)	24. Székely András (II. félévben exmittált)
12. Keresztes Sándor	
13. Kiss Géza	

2. Elnöki jelentés az Ifjúsági Presbiterium 1924—25. isk évi működéséről.

Az 1923—24. isk. év végén a Theológus kört, Ének és Zeneegyesületet a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi közgyűlés feloszlató intézkedése következtében abban a reményben temettük el a muló iskolai évvel, hogy az 1924—25. iskolai év kezdetén új formában támadjon fel, mint a theológus ifjúság olyan szervezete, amelyben intézeti élete nyugodtan folyhasson kitűzött célja felé. És reménységünk nem csalt meg, mert a Nagytiszteletű Tanári kar megadta a lehetőséget, hogy az ifjúság tovább is szervezetten élhessen, önmagát fegyelmezve és segítve. Ugyanazt a célt szolgálta tehát az új szervezet, mely egyesületnek nem nevezhető, mint a régi egyesületek, azzal a nehézséggel azonban, hogy míg az előző években a munka megoszlott, most minden munka és minden felelősség egy bizottság vállán nyugodott, amely többé-kevésbé tudott csak eleget tenni feladatának.

Szervezetünk neve „Ifjúsági Presbiterium“, mely az ifjúság egyeteme által választott 12 tagból áll, élén az ifjúsági elnökkel.

A Presb. saját kebeléből választotta jegyzőjét és pénztárosát. Ennyi tagból kellett volna állani a tisztikarnak, azonban mivel a munka oly nagy, hogy eredményesebb végzéshez nagyobb munkabeosztásra volt szükség, azért az ifjúság az Ifjúsági Presb. segítségére a régi Theológus kör tisztikarát visszaállította. Így az 1924 okt. 10-én tartott közgyűlésen az Ifjúsági Presb. a következő tagokkal alakult meg: elnök: Gulya Géza, jegyző: Dávid Gyula, pénztáros: Mester János, tanácsstagok a IV évről Bencze József Kiss Géza, Klózer György, III. évről László Dezső, Rákossy László, Vöröss Zoltán, II-od évről Czirják Kérolly, Szabó Samu, I-ső évről Fekete János, Nagy Zoltán. Régi tisztséggel bizáltak meg: titkár Veress Kálmán lemondása után Kiss József, főjegyzetkezelő Kiss István, lemondás következtében Fülöp Ferenc, főkönyvtáros Tőkés Tibor, lemondása következtében Fikker Dénes, főlapkezelő Kiss Géza, alpénztáros Bitay Zoárd, lemondása következtében Sas Kálmán, aljegyzetkezelő Oroszlán István, alkönyvtáros Zsigmond Pál, aljegyzők Varga Sándor és Péter Endre, állapotkezelők Pánczél Dénes és Szabó Tibor.

Első kötelességünk az internátus és konviktus rendtartás szolgálata, melynek elvégzésére az ifjúság egy 8 tagból álló (becsület) bíróságot választott, amely a saját kebeléből választott elnökkel a következő tanácsstagokból állott elnök Gulya Géza, tagok Dávid Gyula, Kocsmár Boldizsár, László Dezső, Fikker Dénes, Fülöp Ferenc, Fikker Ferenc, Vajda István. Feladata a rendtartásba ütköző dolgok feletti ítélkezés és az ifjúság tagjai körében felmerült vitás kérdések elintézése volt. Legnehezebb feladatunknak látszott e munka év elején, mert a bíróság szervezete és működése szabályozva nem volt. De Istennek legyen hála a bíróságnak nem sok feladata volt, mert nem külső törvény, hanem a szeretet uralkodott a szivekben s ha felmerült is valamilyen vita, úgy a kölcsönös megértés, a mindent eltűrő és elfedező szeretet alapján intéződött el. Így, mivel a szükség nem kényszerített, ismét elmulasztódott a bíróság alapszabályzatának elkészítése. A mulasztást azonban pótolja az a remény, hogy nem is lesz reá szükség, mert a thenlogus ifjúságot ezután a szeretet fogja vezetni és kormányozni.

Második feladatunk a tanulmányozást segítő akció vagyis a kurzus kiadás volt, amelynek elvégzése a múlt évhez viszonyítva eredményesebb volt, mert első félévben 4, második fél-

évben három jegyzetet tudtunk kiadni. Jegyzetszertárunk értéke azonban majdnem ugyanaz mint az előző évben. Itt kell megemlékeznem olvasóköreinkről, amely a theologia lakáshiánya miatt ugyan termet nem kapott, de célját szolgálta, mert 24 romániai és külföldi magyar nyelvű politikai és egyházi lapot kapott tiszteletpéldányul. Az egyes sajtóorganumoknak itt mondog köszönetet. Továbbá a kulturális célt kellett volna szolgálunk a Presbiteriumra bizott Ének és Zene egyesület vagyónával, amelyet azonban rajtunk kívül eső okokból sajnos nem tudtunk végezni.

Legszelesebb körü volt munkánk az anyagi segélyezésben. Igaz tőkénk elég kicsi e munkához s pénzforrásunk is csak a jegyzetkiadás volt, amely most is növelte némi jövedelemmel tőkénket. Egyéb pénzforrásra a körülményekhez képest nem is gondolhattunk, kis pénzünket sem tudtuk befektetni semmi jövedelmező dologba, amennyiben nagyobb részt a jegyzetkiadás és pillanatnyi kölcsönnyújtás, továbbá az anyagi segélyezés kötötte le. Mégis igen szép eredményt tudtunk felmutatni, mert ami eddig még meg nem történt kevés jövedelmünkből 3000 leut 6 szegénysorban levő kollegánk segélyezésére fordítottunk, 500—500 leuval könnyítvén konvikтусi dijaik hordozásában. Ezenkívül külföldi stipendiumi alapból egy külföldön tanuló kollegánknak 500 leu segélyt nyújtottunk. Az ifjúság egyeteme segélyezésére irányuló törekvéseink nagyobb részt eredménytelenek voltak. Csak apróbb dolgokban, szappan és fürdőjegy beszerzésével kaptunk 50 % kedvezményt, amiért köszönettel adózunk úgy a Heinrich szappangyár vezetőségének, mint az Erzsébet gőzfürdő Igazgatóságának. Anyagi állapotunk minden segélyezés mellett és jövedelemforrás hiányában elég kedvező, mert évvégi mérlegünk 58000 leu forgalomban 8000 leu gyarapodást mutat fel. Hogy mit mulasztott el az Ifjúsági Presb. amit meg lehetett volna tenni, hogy munkánk minden tekintetben intenzív legyen nem tudom, de hálát adok Isten gazdag kegyelmének, hogy ennyi elvégzésére is megsegített.

Gulya Géza ifj. elnök.

3. A kolozsvári Ref. Theologiai Fakultás Ifjúsági Keresztyén-Egyesületének évről-évről jelentése az 1924—25. iskolai évről.

Elnöki jelentés.

Nagytisztelétű Tanári kar, Mélyentisztelt közönség, Tisztelt Ifjúság,

amikor Ifj. Ker. Egyesületünk egy évi munkásságáról, elértéről és gyorsan lezajlott eseményeiről kell ezen a helyen beszámoljak, mindenek előtt lelkem mélyén a kegyelmes Isten orcája felé fordulok, aki kicsiny kezdetekből gyenge próbálkozásokból nagy dolgokat tud teremteni az Ő szentséges Lelkének ereje által és hálát adok Neki, hogy átvezetett ismét minket egy iskolai év minden feladatai között s eljuttatott most egy kicsiny határponthoz, hol egy pillanatra meg kell állanunk. Meg kell állanunk pedig azért, hogy leszámolást tartsunk először saját magunkkal és azután Vele, hogy ebben a leszámolásban megláthassuk azokat az eredményeket, amelyeket elértünk egy általa reánk bízott munka végzésének egyik időszakában, de meglássuk azokat a hiányokat és elmulasztott köteleességeket is, melyek ilyenkor kérlelhetetlenül elibénk állanak. Az ilyen leszámoló pillanatok nagyon alkalmasak arra, hogy mi munkások, megbízottak lelkünk legteljesebb őszinteségével és nyitott szemmel nézzünk végig egy esztendő történetén, az elvégzett munkán, az élénkbe állított feladatokon és akkor állítsuk magunkat egy kérdés elé mely így hangzik elvégeztünk-e mindent, amit elvégezhetünk volna, megtettünk-e mindent, amit megtehettünk volna, és odaszenteltük-e magunkat, életünket maradék nélkül Isten akaratának szolgálatára, vagy pedig bűnös könnyelműséggel, önmagunk szeretetével csak fél munkát végeztünk? Igen ez elé az őszinte és komoly kérdés elé állítom most oda saját magunkat, hogy ki-kí feleljen meg maga-magának, midőn egy év elvégzett munkái felett végigtekintünk.

Elődeim minden évben elmondották, hogy milyen célt szolgál az Ifjúsági Ker. Egyesület, s épen ezért én most nem akarok erre kitérni csupán az Egyesület nevére utalok, amely magában foglalja a célt is. Az ifjúságot, közelebbről pedig épen az erdélyi kálvinista magyar ifjúságot akarja igazi keresztyénné, Krisztus követővé nevelni, amely munkában elsősorban egyéni

lelkek akarnak egyéni lelkeket megnyerni a Krisztus számára. Mivel pedig a munka egyéni azért sokféle és sokoldalú lehet, de egy cél felé mutat mindenik: Krisztusban Isten tulajdonává lenni. Aki pedig ezt a célt ismeri és magáévá teszi az elsősorban saját magát akarja közelebb juttatni hozzá, de mások iránt is teljes felelősséget érez, akik távol állanak tőle. Így segítenek az erősebbek a gyengébbeknek és így kell, hogy kibővüljön a mi munkánknak az egész erdélyi magyar ifjúságot átfogó egységes munkaprogrammá, melynek megvalósítása elsősorban reánk theologus ifjúságra és a mi utódainkra várakozik. A munkára megbiztatást senki mástól nem kaphatunk csak Istentől, aki kegyelme által kelti fel bennünk a törekvéseket, hogy megmutassa az igazi értékeit a maga életének.

De nézzük át röviden ennek az évnek a külső történetét, hogy ebből a belső tartalomra is következtetni tudjunk.

Egyesületünk ez iskolai év elején is, mint azt alapszabályai előírják rendesen megalakult és egyhangulag megválasztotta a tisztikarát.

Igy elnökké *Bencze József*, főtítkárrá *László Dezső*, bibliaköri tanulmányi titkárrá és Ifjú Erdély felelős szerkesztővé *Nagy Ottó*, missziói tanulmányi titkárrá *Dénes Béla*, szociális tanulmányi titkárrá *Gulya Géza*, később más irányú elfoglaltságai miatt lemondván *Babos Sándor*, főjegyzővé: *Kiss Géza*, főpénztárossá: *Klózer György*, alpénztárossá *Vajda Gáspár*, iratterjesztőkké *Vörös Zoltán* és *Kölönte Tibor*, hirdetési ügyvivővé *Fejes Dezső*, távozása miatt később *Dávid Gyula*, az „Ifju Erdély” pénztárosává *Saja Sándor*, kiadóhivatali főnökké *László Dezső*, theologusok választattak meg. Szövetségi megbizottnak *Olajos László* s. lelkész választott meg. Választmányi tagokká megválasztottak *Babos Sándor*, *Dávid Gyula*, *Tóth János*, *Tökés Tibor*, *Szücs János*, *Lády István*, *Kiss Bertalan* és *Molnár Béla* theologusok.

A megalakulás után, mint az előző években úgy az idén is, három nagy munka-körben próbáltunk dolgozni u. m. bibliaköri, missziói-, és szociális tanulmányi körökben azonban ez utóbbi munkakör az idén is általában teljesen eredménytelen maradt, melynek okát még sehogyse tudtuk megtalálni, Azonban annál több eredmény mutatkozott a bibliaköri és a missziói munkákban.

A bibliaköri munka teljesen az Egyesület tagjai önnevelésére, lelki életük elmélyítésére és a biblia tanulmányozására

szorítkozott és az idén is folytattuk a már gyakorlatban levő csoportonkénti heti összejöveleteket és pedig négy csoportban minden szerdán este 8 órakor a Nagytiszt. Tanár Urak szíves és szeretetteljes vezetése mellett összegyűltünk és a Mk. evangéliumának 8 r. 27 v.-től kezdődő II. felét olvastuk és magyaráztuk folytatólagosan. Ezeknek az összejöveleteknek nagyon sok építő haszna volt az egyes tagok lelkiéletében, mely lelki gyarapodásról azonban mindenki saját maga számolhat be legjobban önnön-magának, azonban nem hallgathatom el azt sem, hogy még mindig több a hiányosság és a követelmény, mint az eredmény a biblia-körök életében. Emberi megítélés szerint elszomorító jelenségeket is tudnánk felsorolni, azonban az a jó reménységgel táplált meggyőződésünk, hogy minden összejövetelnél, mely az *őszinteség* és az igazi keresztyén *barátság* jegyében folyt le, volt valami parányi előrehaladás az Istennel és az egymással való benső lelki kapcsolatunk megerősödése felé.

Hálás köszönetet mondok most itt e helyen az Egyesület nevében, *dr. Kecskeméthy István, dr. Makkai Sándor, dr. Tavaszgy Sándor és dr. Imre Lajos* szeretett professzorainknak, akik nagy örömmel vállalták a bibliakörök vezetését és a legnagyobb baráti szeretettel ereszkedtek le lélekből a hitben és tudományban gyengébb tanítványokhoz, hogy mutogassák nekünk az utakat az Isten keresésben. Hisszük és bizva reméljük, hogy a közös munkának látható eredményei ezután fognak mutatkozni.

A *missziói munkakör*, már elsősorban nem az egyesületi tagok önnevelésére irányul, hanem, más, az egyesületen kívül álló lelkeket akár megnyerni a Krisztus evangéliumának. Így ez a munkakör már sokkal bővebb és tagoltabb, mint akár-melyik más, mert az ifjúság minden rétegével foglalkozik, az elemi iskolás gyermekektől kezdve, a közép és főiskolás tanulókig, valamint tanoncok, és falusi ifjak közt is eredményes munkát végez. Így tagolódik általában itt a munka ismét négy nagyobb csoportra, úgymint *vasárnapi-iskolai munkára, kollégiumi és ifjúsági evangélizáló valamint bibliaköri munkára, tanonc misszióra, és végül vallásos összejöveletek és estélyek tartására.*

Mindezeket a munkákat Egyesületünk végezte, úgy a vidéken, mint itt a kolozsvári kollégiumban, és egyházközségben több-kevesebb eredménnyel, de mindig igaz és jó szándékkal.

Ezeket a munkákat általában dr. Imre Lajos professzor úr vezetése és irányítása mellett végeztük és pedig a következő keretek között

a) A vasárnapi iskolai munkát a kolozsvári ref. elemi iskola gyermekek között 18 csoportban kb. 500 gyermekkel. Ezzel kapcsolatban tartottunk egy karácsonyfa ünnepélyt is gyermekek részére.

b) *A kollégiumi és ifjusági evangélizáló, valamint a vidéki bibliaköri munkák* a következő keretek között folytak: A kolozsvári ref. kollegumban az V. VI., VII., VIII.-ik osztályokban a saját vezetésünk alatt volt 4 bibliakörünk. Hozzánk tartoznak, mint központhoz az alábbi bibliakörök

1. A *kolozsvár—hidelvei* konfirmált Ifjak Bibliaköre 30 taggal.

2. Az *ördögkereszturi* falusi ifjaktól álló bibliakör 30 taggal.

3. A *nagyvárad*i összes középiskolák református növendékeiből alakult bibliakör.

4. A *sepsiszentgyörgyi* Ref. Leány-Egylet bibliaköre 38 taggal.

5. A *marosújvári* bibliakör 22 taggal.

6. A *magyarmacskási* falusi ifjaktól álló bibliakör 17 taggal.

7. A *magyarfodorházai* falusi ifjaktól álló bibliakör 10 taggal.

8. A *szatmári* konfirmált Ifjak-Egyesületének bibliaköre 35 taggal.

9. A *brassói* ref. alsó gimnázisták bibliaköre 24 taggal.

10. A *nagyenyedi* Bethlen-kollegium Vallásosköre 21 taggal.

11. A *sepsiszentgyörgyi* Mikó-koll. bibliaköre 12 taggal.

12. A *zilahi* Wesselényi-koll. bibliaköre 40 taggal.

13. A *marosvásárhelyi* ref. koll. bibliaköre kb. 25 taggal.

14. A *székelyudvarhelyi* koll. bibliaköre 46 taggal.

Ime tehát összesen 18 vidéki és kolozsvári bibliakör volt az idén az Egyesületünk központi vezetése alatt kb. 480 taggal.

Ezen bibliakörök legnagyobb részét Egyesületünk kiküldöttei az iskolai év folyamán megtátogatták, hogy azt a lelki-kapcsolatot, mely fennál a közös célból kifolyólag személyileg is erősebbé tegyük és ápoljuk. A látogatások utiköltségeinek fedezéséhez felerészben a bibliakörök is hozzájárultak, amely ténnyel tanujelét adták áldozatkészségüknek is, mely a munka lényegéből folyik. A látogatások alatt konferenciák, bibliakörök, előadások, baráti megbeszélések során az egymástól helyileg

távoleső ifjú lelkek összecsendültek és erőteljesebben érezték meg azokat a feladatokat és kötelességeket, amelyek reánk várnak a mi erdélyi elsősorban kálvinista és azután magyar jövődönk kiegyezésében.

Az ifjusági és diák munkák elé az eddig elért és még talán kevésnek mondható eredmények után is bizalommal és reménységgel tekintünk, mert ha öntudatos és igazi kálvinista ifjú nemzedéket nevelünk úgy falun, mint városon, akár a nép, vagy akár a műveltebb osztályok ifjuságából, úgy lassan de biztosan minden nehézség eltűnik a mi jövődönk biztosítása körül az eddigi tanujelek szerint.

c) A tanonc missziót vagy inkább vallásos nevelést csak az idén kezdte meg az Egyesületünk a kolozsvári iparos és kereskedő tanoncok között és négy iskolában heti két órán részesítettünk vallásos nevelésben kb. 200 tanoncot. A kezdetkezdetén mutatkozó eredmények is biztatók és további kitartó munkára ösztökélnek.

d) *Vallásos estélyek és összejövetelek* tartásában is az eddigiekhez mérten szép eredmények mutatkoztak. Ugyanis az év elején Kolozsváron három és évközben vidéken négy vallásos estélyt tartott Egyesületünk, melyek építő és az ifjusági mozgalmakkal kapcsolatban propogatív jellegűek voltak. Ezen akciónk teljes erkölcsi és anyagi sikerrel járt, csak kár, hogy a munka tulzsufaltsága és alkalom hiánya miatt nem folytathattuk.

Ezen nagyobb csoportokban végzett missziói munkáink mellett Egyesületünk számos tagja végzett úgy Kolozsváron, mint vidéken ugyanilyen jellegű és természetű munkákat, melyek mind a mi céljainkat szolgálták.

Pár szóval meg kell emlékezzem a *szociálisköri munkáink* terén tett kísérletezéseinkről is. Amint fennebb említettem e munkakörben még egyik iskolai évben sem sikerült a kitűzött programot még csak megközelítőleg sem megvalósítani, pedig már próbálkoztunk úgy elméleti, mint gyakorlati praktikus kérdések megvilágosítására, kidolgozására, de Egyesületünk tagjainak közönyössége és részvétlensége miatt mindannyiszor csődbe jutottak a kísérletezések. Az idén pl. ilyen kérdéseket próbáltunk megbeszélni: A falu társadalmi élete, gazdasági helyzete, A magyar falusi ember családi élete, vallásos felfogása, világnézete, természetszemlélete, de sehogyse lehetett ezeket a kérdéseket elmélyíteni és érdeklődést kelteni ezek iránt. E jelen-

ség okául két magyarázatot gondolok elfogadhatónak. Az egyik az, hogy vagy annyira ismertnek gondolja ezeket a theologus ifjúság, hogy nem tartotta szükségesnek az ezekkel való foglalkozást a maga számára, vagy pedig nem rendelkezett elegendő fizikai idővel ezen megbeszélések megtartására.

Irattejesztésünk a múlt iskolai év kezdetén társult volt az Út iratterjesztésével, azonban jelen iskolai év folyamán ismét külön vált, mert Az Út iratterjesztése sokkal nagyobb arányokban dolgozik, mint eddig és így a befolyó jövedelem megosztása a megállapított feltételek szerint nem lett volna előnyös Az Útra nézve. Azonban különválása után is folytatta régi munkáját és a vallásos könyvek, iratok, tractatusok terjesztésével Egyesületünk céljait szolgálja és nagyban elősegíti.

Ifjúsági lapunk jelen iskolai évben is tovább existált az eddigi formában és gazdagabb s az ifjúsághoz inkább alkalmazkodó tartalommal jelent meg 10 példányban. Előfizetőinek száma örvendetesen gyarapodott, mert 1200-ról 1600-ra emelkedett, ami mutatója annak, hogy az erdélyi magyar ifjúság kezdi megérteni és magáévá tenni a mi munkánkat.

Szerkesztőségünk 1925 márc. 21-én Jókai emlékűnnepélyt rendezett, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag teljes sikerrel járt.

Konferenciák, látogatások. Megemlékezem még arról, hogy Egyesületünk 1925 ápr. 19—21 napjain egy vezető ifjúsági konferenciát tartott, melyen 19 diák vett részt a különböző intézetekből. A konferencia eredményei részletesen levoltak közölve az Ifjú Erdélyben, itt csupán annyit, hogy az egyes bibliakörök titkárai és megbízottai nagy lelkesedéssel vettek részt mindvégig az előadásokon és megbeszéléseken és újabb indításokat nyertek a munka továbbvitelére és lelkiismeretesebb képviselőit.

Ugyanezen alkalommal meglátogatta a konferenciát és az Egyesületünket *Friedrich Niebergall* német theologiai professzor, aki érdekes előadást tartott a német ifjúságról és annak mozgalmairól.

Még egy látogatásról kell beszámolnom és pedig Moniulescu Grigore, aki a bukaresti Er. Ker. Diákszövetség elnöke, meglátogatta Egyesületünket és két nap maradt nálunk 1924 nov. 16—17-én. Ez idő alatt sokat beszélgettünk vele a magyar és román diákság keresztyén barátságának kiépítéséről, amelyre azelőtt is és azután is történtek eredményes kezdeményezések.

Végül Egyesületünk *vagyoni állapotáról* röviden a követ-

kezőket jelentem. Vagyoni állapotunk a múlt évihez viszonyítva jelentékeny gyarapodást mutat, mert folyó évi forgalmunk

Bevételekben	— — — — —	32.639'50	
Kiadásokban	— — — — —	23.757'25	tkt
Készpénz	— — — — —	8882'25	
Követelések			
Iratterjesztésnél	— — — — —	5366'—	
Ifju Erdélynél	— — — — —	5500'—	
Takarébetét	— — — — —	1684'50	
Misszió alapnál hátralék	— —	1620'—	tkt
Összes vagyon készpénzben és követelésekben	— — —	23.055'75	

A múlt évi — — — — 3275'90 összeghez viszonyítva, tehát ez évi gyarapodás 19779'85.

Ez a tekintélyes gyarapodás az Iratterjesztésünknel befektetett pénzekből és estélyek jövedelméből telt ki,

Ime ezekben számolhattam be Egyesületünk egy évi külső történetéről, amely mögött azonban azt a lelkiületet kell nézni, mely a forrása minden elvégzett feladatnak.

Kétségtelen, hogy ezek az adatok minden téren haladást mutatnak, de a rengeteg sok tennivalónak és kötelességeknek végtelen perspektívái mellett ezek még, csak kicsiny kezdetek.

De bizzunk a kegyelmes Istenben, aki piciny mustármagból terebélyes fát nevelhet az Ő kegyelmének éltető erejével.

Bencze József
elnök.

4. Pályakérdések és jutalmak az 1925—26. évre.

1. *A héber nyelvből* az I. éveseknek szóbeli nyílt verseny a legjobb haladást tanusítónak, jutalma a *gróf Teleki*-alapból 64 lei. A verseny anyaga az egész évi anyag és a Deuteronomium I. fejezete.

2. *Tudományos irodalmi pályatétel* a Szász Domokos és Teleki-alapok összevont kamataiból ezuttal a *systematika-theologiából* Szikszay György Természeti és keresztyén vallás c. dogmatikai munkájának hittani méltatása. Jutalma 500 lei.

3. *Kerekes András zilahi vallástanár* ajándékából 200 lei az általa kitűzött következő tételre Az erdélyi református egy-

ház főleg iskolai összeköttetései a schweizi református egyházzal kezdettől napjainkig.

4. A *gyakorlati theológiából*: a) A legjobb homilétikai szemináriumi dolgozat írójának és előadójának a Nagy Péter és gróf Teleki-alapból 70 lei.

b) Egyházi beszéd I. Péter IV 1—6 alapján. A Molnár Albert alapból 40 lei.

c) Prédikáció műfordítás (az eredeti benyújtásával). A Nagy Péter-alapból 80 lei.

d) Évzáró ima. A Hóry-alapból 20 lei.

5. A *legjobb harmonium-játszónak* nyílt versenyen, a Szász Domokos-alapból 140 lei.

6. A jelenlegi mindkét holland református egyház alkotmányának ismertetése és összevetése az erdélyi református egyház alkotmányával. A Bartók-alapból 160 lei.

7 Jutalmak Zwingli-alapból 50 lei jeles tanulónak, a gróf Teleki-alapból 24—24 lei a két legszorgalmasabb diáknak, a Deák-alapból 60 lei végzett, szegény kiválóan szorgalmas tanulónak palástra.

A pályaművek idegen kézzel írva, lapszámozva, bekötve jelígyés levéllel 1926. május 1-én déli 12 óráig az igazgatóhoz adandók be, ugyanott kell jelentkezniök a nyílt pályázaton résztvenni szándékozók. Későbbi beadások és jelentkezések nem vétetnek figyelembe.

A tanári kar, amint eddig is tette, a jutalmazásra érdemes pályamunkák pályadíjait a rendelkezésére álló adományok terhére, a munka érdemessége szerint felemeli, hasonlóképen a szorgalomdíjakat is.

A tanári kar 1925. június hó 18-án tartott üléséből.

Dr. Tavaszy Sándor
igazgató-professzor.